

"Latif bir rüzgâr esmesi ile o ağaçların hallerinin tesbihat-ı cezbe-eda suretine çevrilmesi ile o eğlence temasının ibret nazarına ve hikmet kulağına dönmesi..." İzah eder misiniz?

Latif bir rüzgâr esmesiyle ağaçların cezbeli bir tesbihat ettiklerini, kalben zevk ederek, bundan ulvî bir lezzet almasını müteakip, bu hal aklına da birtakım ibret ve hikmet dersleri veriyor. Şairin, **"Dili yok kalbimin ondan ne kadar bîzarım."** dediği gibi, kalbî zevkler lisana zor dökülür. Dile getirilenler ancak aklın dairesine girenlerdir.

Şu var ki, aklın bu ibret ve hikmet derslerinin anlatılmasındaki üslup çok önemlidir. Aklın yanında hisleri de harekete geçiren şairane bir üslupla, bu hikmetlerden kısmen de olsa kalbî zevklere ulaşılabilir.

"Kalbim, ibret manalarını ifade için şöyle ağladı: ..." cümlesi bu manayı ifade etmektedir. Zira sevinmek gibi üzölmek ve ağlamak da aklın değil, kalbin işidir. Bundan sonra gelecek Farisî ifadelerde aklın hikmet ve ibret nazarıyla, ondan çıkan kalbî dersler birlikte verilmektedir.